

COVID-19 ကသံဃ်ဒီသဒါလၢပုၤသးစၢ်အဂီၢ် တၢ်န့ၢ်ပၢၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး

Washington State Department of Health (Washington ကီၢ်စဉ် တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ ဝဲၤကျိၤ) ဟ့ၣ်ကူၣ်ဝဲၤလၢ ပုၤ 6 လၢ နံၣ်ဆူၣ်အိၣ်ခိၣ်ကိးဂၤ ကဘၣ်ဆဲးန့ၢ်ကသံဃ်ဒီသဒါလီၤ. ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး မိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကျိၤထွဲတၢ် လၢကဟ့ၣ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢ ပုၤလၢအသးအိၣ် 18 ဆူၣ်အိၣ်လၢကဆဲးကသံဃ်ဒီသဒါ န့ၣ်လီၤ. ဒီလၢဂၤ, နသးမၢ်အိၣ် 18 နံၣ်အိၣ်လၢဒီးသဘျုးလၢနမိၢ်နပၢ်တဖၣ်အဖီလၢ, နအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢနနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်သ့ၤလၢတၢ်ဂၢၢ်တနီၤအပူၤ မ့တမ့ၢ် မၤနီၢ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးခိၣ်ဖျါန့ၣ်ကိၤ ဖဲန့ၢ်တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မၢ်ဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်တအိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျၢၤဒီးတအိၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကျိၤထွဲတၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်လၢ်မိၢ်ဒီးန့ၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးအကလုာ်လၢအလီၤဆီလၢ်သးတဖၣ် ပျဲဝဲဒၣ်လၢကီၢ်စဉ်သဲးစၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလၢ, လၢက ဃုက့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ လၢအမၤန့ၢ်တၢ်လၢနဂီၢ်သ့ၤဒီလၢ, ဒီးနကကတၢ်ကတီၤသးလၢနကသံဃ်ဒီသဒါ တၢ်သ့ၣ်နံၤဖးသီတဖၣ် အဂီၢ်ဒီလၢ န့ၣ်လီၤ.

ပုၤနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်လၢအၢၣ်လီၤ ဟ့ၣ်ခွဲးလၢနဂီၢ်သ့-

နအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢနနီၢ်ကစၢ် ဒၣ်ဝဲအဂီၢ်သ့ဖဲ-

- မိၢ်ပၢ်
- ပုၤကျိၤထွဲတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကျိၤထွဲတၢ်ဖိးသဲးစး
- ကီၢ်ဘျီၣ်ဟ့ၣ်စိဟ့ၣ်ကမိၢ်မိၢ်ပၢ်လၢအကွၢ်လၢဒိၣ်ထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤအဂၤတဂၤ လၢကအၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ကသံဃ်ကသီ တၢ်ကွၢ်ထွဲလၢပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်လၢ ဟံၣ်ဃီအချၢတၢ်လီၢ် တၢ်ကျဲအပူၤအဂီၢ် (အဆၢဒိၣ် 13.32A မ့တမ့ၢ် 13.34 Revised Code of Washington (RCW, ဝၣ်ခိၣ်ထၢၣ်တၢ်ကွၢ် ကဒါကွၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ)) န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးဟဲလၢ ပုၤတဂၤလၢ ဆဲးလီၤမံၤ တၢ်ဟ့ၣ် ခွဲးစိကမိၢ်ခိၣ်ဖျါမိၢ်ပၢ်လၢကဆၢတၢ် ဆူၣ်ချ့ ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ်
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲးဟဲလၢ ဘူးတံၢ်တဂၤလၢဟံးမ့ဒါ လၢ ဆူၣ်ချ့ ဂ့ၢ်ဝီတၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ်
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ဟဲလၢ ကိသရၢ်မ့ၣ်ကွၢ်ပုၤဆါ ပုၤဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဟံၣ်ဃီတအိၣ်ပုၤ ဆဲးကျၢၤတၢ် (လၢပုၤသးစၢ်တဂၤ လၢအမၤပုၤဟံၣ်ဃီတအိၣ် ဒီလၢ ကီၢ်စဉ် McKinney-Vento Homeless Education Act အဖီလၢ)*

- နဘၣ်တၢ်ပျုးဖျဲးကွၢ်န့ၣ်ဖိးသဲးစးန့ၣ်လီၤ. နသးအိၣ် 16 မ့တမ့ၢ် ဆူၣ်အိၣ်ခိၣ် ဒီးနမိၢ်နပၢ်တဖၣ်တီၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးအုၣ်ကီၤ ဟ့ၣ်ခွဲး လၢနကသဘျုးကွၢ်န့ၣ်လီၤ.
- နဖျါနသးဒီးပုၤဖိသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၢ်ဒိၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤ တၢ်သဘျုးန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဆၢတၢ်လၢနမၤပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်တုၢ်ခိၣ် ပုၤ လၢ Mature Minor Doctrine (ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်တုၢ် ခိၣ်ပုၤလၢတၢ်န့ၢ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိ) အဖီလၢ.**

*တၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး ခိၣ်ဖျါတၢ်စူးကါ McKinney-Vento-

လၢကီၢ်စဉ်သဲးစၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဖီလၢ, ကိသရၢ်မ့ၣ်ကွၢ်ပုၤဆါ တဖၣ်, ကိပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်, ဒီးဟံၣ်ဃီတအိၣ်ပုၤကျိၤဖဲအခါခွဲး တဖၣ် န့ၣ်ဖိန့ၢ်ကမိၢ်လၢ ကဟ့ၣ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ၣ်ခွဲး လၢတၢ်ဆဲး ကသံဃ်ဒီသဒါလၢ ပုၤသးစၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤသးစၢ်လၢအသးစၢ်တဖၣ် အဂီၢ် (ဒီတၢ်ဟံၣ်ဃီအါလၢ ဖဲဒၣ်ဒုၣ်ကီၢ်စဉ် McKinney-Vento Homeless Education Act အဖီလၢ - ထဲလၢအဲကလံးကျိၢ်ခိၣ်) လၢတအိၣ်လၢမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကျိၤထွဲ တၢ်အတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲ အဖီလၢန့ၣ်လီၤ.

**တၢ်မၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ Mature Minor Doctrine-

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတနီၤ ပျဲပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဟ့ၣ်လီၤ တၢ်အၢၣ် လီၤဟ့ၣ်ခွဲးလၢ "Mature Minor Doctrine" အဖီလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ တၢ်ဘၣ်လၢအနီၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် သ့ၣ်ညါကသံဃ်ကသီတၢ်မၤအကျိၤ အကျဲတၢ်ဟံၣ်ထွဲထီၣ်အံၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဆၢတၢ်လၢပုၤဆါတဂၤအါမၤပုၤဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤဒါအပူၤ န့ၣ်, ပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤတဖၣ် ကသမံထဲပုၤဖိသ့ၣ်အသးန့ၣ်, တၢ်ကူၣ်သ့, တၢ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ, တၢ်မၤလိ, တၢ်လဲၤခိဖျါ, မုၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်သဘျုးမ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤတၢ်လီၤကၢၤ, လၢအမၤ တၢ်အၢၣ် လီၤဟ့ၣ်ခွဲးထီၣ်ဒီးပုၤနီၢ်ဒိၣ်အသးဒီးသဘျုးလၢမိၢ်ပၢ်အတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲအဖီ လၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤဟံၣ်ဘျးစဲ- National Center for Homeless Education, ဆိၣ်ထဲမၤစၢၤပုၤကျိၤဖဲလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်အဲးထွဲကွၢ်ထွဲလၢအဘၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မၢ်ဒီးဟံၣ်ဃီတအိၣ်, <https://nche.ed.gov/wp-content/uploads/2018/10/youth.pdf> - ထဲအဲကလံးကျိၢ်ခိၣ်

ပုဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤတူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢကျဲလီၤဆိစ့ၤဘိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢထးခိၣ် (ခိဖျိလီတဲစိ မ့တမ့ၢ် လၢနီၢ်ကစၢ်)
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးအပူၤ (လိာ်ကိၣ်ဒိ)
- တနီၤလိာ်ဘၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးဒီးထးခိၣ်ခံခါလၢာ် န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၢ်ကစၢ်လၢပုၤနီၢ်ဒိၣ် ဟ့ုတ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤ ဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ုတ်ကူၣ်လၢတၢ်ကဆဲးကသံၣ်ဒိသဒါအဂီၢ်-

- **စူးကျိ တၢ်ဃုထၢအကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ Vaccine Locator (ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲ) အဖီခိၣ်(vaccinelocator.doh.wa.gov) မ့တမ့ၢ် ကိးပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢကသ့ၣ်ညါဘၣ်လၢ တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးအကလုာ်မနုၤလၢ ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤတူၢ်လိာ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. [တြးဒီးပုၤသးစၢ်ဂီၢ် တၢ်ဃုထၢအကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ Vaccine Locator အဖီခိၣ် ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢက ဃု ထၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤ လၢကမၤသ ကိးတၢ်ဒီးနတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ. အဒိ, နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးပုၤနီၢ်ဒိၣ်လၢအၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢ နီၢ်သ့ဘၣ် ဆၣ် လဲၤဒီးန့ၣ်ဆူတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိ မ့ၢ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်, ဃုကွၢ် ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢအတူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်ကွဲးအပူၤ တက့ၢ်.**
- **ဃုကွၢ်ကသံၣ်ဒိသဒါတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢအတူၢ်လိာ် တၢ်လဲၤန့ၣ်လီၤတဘျီဃိသ့ မ့တမ့ၢ် ကိးလၢကမၤတၢ် သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိ, ဖဲနမ့ၢ်တအိၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်လၢအမၤပဲၤန့ၣ်လဲၤကိၣ်ဒိလၢအ့ထၢန့ၣ်ဒီးအဖီခိၣ်သ့အခါ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ုတ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ အါဂၤဃုထီၣ်လၢမိၢ်ပၢ် မ့တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်မၤပဲၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး လိာ်ကိၣ်ဒိလၢကမၤတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိလၢ အ့ထၢန့ၣ်ဒီးအဖီခိၣ် န့ၣ်လီၤ.**
- **ဆဲးလီၤမံၤဒီးနဖီအကိၣ်. နမ့ၢ်ဘၣ်သဂၢၢ်ဒီးဟံၣ်ဃိတၢ်တအိၣ်ဂၢၢ်ဆိကျဲၤန့, McKinney-Vento ကဘၣ်ထွဲဒီးန့ၣ်လီၤ. (ကွၢ်တၢ်မၤ ညါလၢကမၤန့ၣ်အါထီၣ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျဲၤအဂီၢ်.) နကမၤသကိးတၢ်ဒီးကိၣ်သရၣ်မ့ၢ်ကွၢ်ပုၤဆါ, ကိၣ်ပုၤဟ့ုတ်ကူၣ်ဟ့ုတ်ဖးတၢ်, မ့တမ့ၢ် ပုၤကိၣ် ဖိဟံၣ်ဃိတအိၣ်အခါစးလၢ ကဟ့ုတ်လီၤတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး န့ၣ်လီၤ.**
- **ကတၢ်ကတီၤသးလၢတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးအကလုာ်လၢနလိာ်ဟ့ုတ်လီၤ-**
 - ပုၤနီၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်လိာ်ဘၣ်လၢကဟဲဟ်ဖျါထီၣ်အသးဖဲနတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်ဖးသိန့ၣ်, မၤသကိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် တက့ၢ်.
 - ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤမ့ၢ်တူၢ်လိာ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးန့ၣ်, ကွၢ်မၤပုၤလၢအဟ့ုတ်လီၤ တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး လၢနီၢ်တဂၤအံၤ ကွဲးလီၤအမံၤဒီးဆဲးလီၤအမံၤလၢလိာ်ကိၣ်ဒိအဂီၢ်သ့န့ၣ်လီၤ.
 - နမ့ၢ်ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအသဘျီထီၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤဖိသ့ၣ်လၢအဖျိအသးဒီးပုၤဖိသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ပုၤနီၢ်ဒိၣ်လၢအ သဘျီထီၣ်န့ၣ်, နကလိာ်ဟဲဟ်တၢ်မၤနီၢ်မၤဃါန့ၣ်လီၤ.
 - နမ့ၢ်ဒီးန့ၣ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးခိဖျိစူးကျိ McKinney-Vento, ဒီးသ့ၣ်ကိၣ်သးဂီၢ်လၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤ အိၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ် တဖၣ်န့ၣ်, နဟဲဟ် တၢ်ကွဲးအၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤလဲ တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲး သဲးတၢ်သိၣ် တၢ်သီအဖီလိာ် - RCW [7.70.065](http://leg.wa.gov/RCW/7.70.065) - ထဲအဲကလံးကျိၣ်ဒီး နီၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်အ ကွၢ်အသန့ၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဆူကိၣ်တဖၣ်. (ဘျးစဲဒီးသဲး တၢ်သိၣ်တၢ်သီ- <https://app.leg.wa.gov/RCW/default.aspx?cite=7.70.065> - ထဲအဲကလံးကျိၣ်ဒီး). တီၢ်နီၣ်- တၢ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်လိာ်ဘၣ်ဘၣ်.
 - နမ့ၢ်ဃုကွၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤဟ့ုတ်ခွဲးလၢနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ခိဖျိ Mature Minor Doctrine န့ၣ်, နကလိာ်ဟ့ုတ်လီၤလိာ်တီၢ်မိဒီးတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျဲၤလၢအဒုးန့ၣ်ဝဲဒၣ်လၢနမ့ၢ်ပုၤလၢအသဘျီထီၣ်လၢ နမိၢ်ပၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတၢ်တလိာ်ဘၣ်အီၤလၢပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤခဲလၢာ်ဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ကမၤစၢၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤ စၢၤတနီၤတမၤ ပုၤဖိသ့ၣ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤတၢ်ဆၢတဲာ်လၢတၢ်လိာ်တၢ်ကျဲဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်တူၢ်လိာ်ပုၤဖိသ့ၣ်ဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤ တၢ်ဆၢတဲာ်တဖၣ်လၢ ပုၤဟ့ုတ်တၢ်မၤစၢၤလၢအပူၤကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.